

OBSAH

	Stránka
Předmluva	5
Úvod do filosofie.	
I. Pojem filosofie	14
II. Předmět filosofie	15
III. Prameny filosofie	16
IV. Rozdělení filosofie	19
V. Význam filosofie	20
VI. Příčiny vzniku filosofie	21
VII. Podmínky filosofování	21
VIII. Methoda filosofie	22
LOGIKA.	
Úvodem	26
<i>První díl logiky: Logika formální či dialektika.</i>	
Úvodem	32
Oddíl první: Prostý postřeh.	
<i>Hlava první: O pojmech.</i>	
Článek I. — Výměr pojmu	35
Článek II. — Pojem a představa	37
Článek III. — Obsah a rozsah pojmu	38
<i>Hlava druhá: Rozdělení pojmu.</i>	
Článek I. — Různé pojmy podle obsahu	39
Článek II. — Různé pojmy podle rozsahu	40
Článek III. — Rozdělení pojmu podle jejich dokonalosti	41
Článek IV. — Rozdělení pojmu podle vztahů předmětu k myslí	42
Článek V. — Rozdělení pojmu podle jejich vzájemných vztahů	42
Článek VI. — Pojmy přesažné	43
<i>Hlava třetí: Kategorie a kategorumena.</i>	
Článek I. — Obecnost metafysická a logická	44
Článek II. — Kategorie	45
Článek III. — Kategorumena	47
<i>Hlava čtvrtá: Výraz pojmu.</i>	
Článek I. — Znamení a slovo	49
Článek II. — Používání slov	51

Oddíl druhý: Soud.

Hlava první: Povaha soudu a jeho rozdělení.

Článek I. — Povaha soudu	52
Článek II. — Rozdělení soudu	54

Hlava druhá: Výraz soudu.

Článek I. — Povaha věty	55
Článek II. — Rozdělení soudů — vět	55
Článek III. — Pravidla používání vět	58
Článek IV. — Vlastnosti vět	59

Hlava třetí: První zásady.

Článek I. — Povaha a rozdělení principů	61
Článek II. — Zásady logické	62
Článek III. — První zásady	63

Oddíl třetí: Úsudek a syllogismus.

Hlava první: Úsudek.

Článek I. — Výměr úsudku	65
Článek II. — Rozdělení úsudků	66
Článek III. — Pravidla řídící úsudek	67

Hlava druhá: O syllogismu.

Článek I. — Povaha syllogismu	68
Článek II. — Pravidla syllogismu	68
Článek III. — Tvary syllogismu	69
Článek IV. — Způsoby syllogismu	70
Článek V. — Druhy syllogismu	71

Oddíl čtvrtý: Vědosloví.

<i>Hlava první: Výměr</i>	76
-------------------------------------	----

<i>Hlava druhá: Rozvrh</i>	77
--------------------------------------	----

Hlava třetí: Důkaz.

Článek I. — Povaha důkazu	78
Článek II. — Druhy důkazů	79
Článek III. — Pravidla důkazu	80

Hlava čtvrtá: Methoda.

Článek I. — Povaha metody	82
Článek II. — Druhy metody	83
Článek III. — Pravidla methodická	83

Hlava pátá: Věda.

Článek I. — Povaha vědy	84
Článek II. — Rozdělení věd	85
Článek III. — Jednota a rozdílnost věd	85
Článek IV. — O podřazenosti věd	87

Stránka

*Druhý díl logiky: Logika materiální či
kriteriologie.*

Úvodem 89

Oddíl první: O možnosti jistého poznání.

Hlava první: Povahy jistoty.

Článek I. — Pravda logická 90

Článek II. — Stav mysli vůči pravdě 92

Článek III. — O jistotě 93

Hlava druhá: Popírání jistého poznání.

Článek I. — Skepticismus všeobecný 94

Článek II. — Skepticismus částečný 95

Článek III. — Descartesův methodický skepticismus 95

Článek IV. — Nutnost správného pochybování 96

Oddíl druhý: Prostředky k dosažení jistého poznání.

Hlava první: Kritéria subjektivní.

Článek I. — O smyslech vnějších 98

Článek II. — O obrazivosti 100

Článek III. — O svědectví vědomí 101

Článek IV. — O rozumu a umu 101

Hlava druhá: O kriteriích objektivních.

Článek I. — O zřejmosti 103

Článek II. — O prvních zásadách 104

Článek III. — Předmět prvních zásad 105

Hlava třetí: O kriteriích vnějších.

Článek I. — Obecné mínění 106

Článek II. — O vyučování 106

Hlava čtvrtá: O nejvyšším kriteriu pravdy.

Článek I. — Předběžný výklad 108

Článek II. — Nejvyšší kriterium pravdy 109

Oddíl třetí: Uskutečnění jistého poznání.

Hlava první: Vznik úkonů poznání.

Článek I. — Smyslové a duchové poznání 110

Článek II. — Zevnější smysly 111

Článek III. — Vnitřní smysly 111

Článek IV. — Rozumová schopnost poznávací 112

Hlava druhá: Uskutečnění poznání.

Článek I. — Poznání smyslové 113

Článek II. — Poznání rozumové 114

Hlava třetí: Pojem po stránce formální a obsahové.

Článek I. — Pojem abstraktní 116

Článek II. — Vlastnosti abstraktního pojmu 117

	Stránka
Článek III. — Prvotní předměty poznání rozumového	118
Článek IV. — Druhotné předměty poznání rozumového	119
Článek V. — Objektivnost obsahu pojmu	119
Článek VI. — Věcnost zevnějšího světa	120
Závěr	121

METAFYSIKA.

Úvodem	122
------------------	-----

První díl metafysiky: Ontologie.

Úvodem	126
------------------	-----

Oddíl první: O existenci všeobecnin	126
---	-----

Hlava první.

Článek I. — Předběžná úvaha	127
---------------------------------------	-----

Článek II. — Kde a jak existují obecniny	128
--	-----

Hlava druhá: O obecninách přesažných (transcendentálních)

Článek I. — O povaze jsoucná	129
--	-----

Článek II. — O možnosti a uskutečnění	130
---	-----

Článek III. — O možnosti objektivní	131
---	-----

Článek IV. — O bytnosti věcí	132
--	-----

Článek V. — O existenci	133
-----------------------------------	-----

Hlava třetí: O vlastnostech jsoucná.

Článek I. — O jednotě	135
---------------------------------	-----

Článek II. — O rozdílnosti a mnohosti	136
---	-----

Článek III. — O pravdě	137
----------------------------------	-----

Článek IV. — O nepravdivosti	138
--	-----

Článek V. — O dobru	138
-------------------------------	-----

Článek VI. — O zlu	139
------------------------------	-----

Článek VII. — O kráse	140
---------------------------------	-----

Hlava čtvrtá: O různé dokonalosti věcí.

Článek I. — O dokonalosti všeobecně	142
---	-----

Článek II. — O jsoucnu nutném a podmíněném	143
--	-----

Článek III. — Jsoucnu jednoduché a složené	144
--	-----

Článek IV. — O konečném a nekonečném	144
--	-----

Článek V. — O podmětu nekonečnosti	145
--	-----

Článek VI. — O měnitelném a neměnitelném	146
--	-----

Oddíl druhý: O kategoriích jsoucná.

Hlava první: O podstatě.

Článek I. — Pojem podstaty	147
--------------------------------------	-----

Článek II. — Rozdělení podstat	147
--	-----

Článek III. — Podstaty skutečně existují	149
--	-----

Článek IV. — O hypostasi a osobě	149
--	-----

<i>Hlava druhá: O případcích</i>	<i>150</i>
--	------------

Hlava třetí: O jakostech.

Článek I. — O přirozenosti a druzích jakosti	150
Článek II. — Vlohy a zvyky	151

Hlava čtvrtá: O kvantitě.

Článek I. — O povaze kvantitý	152
Článek II. — O věcném rozdílu mezi podstatou a kvantitou	153
Článek III. — O prostoru	153
Článek IV. — O čase	154
Článek V. — O věčnosti	155

Hlava pátá: O vztahu.

Článek I. — O přirozenosti a druzích vztahů	155
Článek II. — O skutečnosti vztahů	157
Článek III. — O vlastnostech vztahů	158

*Oddíl třetí: O příčinách.**Hlava první: O příčinách všeobecně.*

Článek I. — O přirozenosti příčiny	159
Článek II. — Vztah mezi příčinou a účinkem	160
Článek III. — O rozdělení příčin	161

Hlava druhá: O příčině účinné.

Článek I. — O přirozenosti příčiny účinné	161
Článek II. — O podmětu příčinnosti	163
Článek III. — O bezprostředním principu činnosti	164

Hlava třetí: O příčině tvarové a látkové.

Článek I. — O přirozenosti příčiny tvarové	164
Článek II. — Příčina vzorná	165
Článek III. — O příčině látkové	166

Hlava čtvrtá: O příčině účelové.

Článek I. — O přirozenosti příčiny účelové	166
Článek II. — O všeobecnosti příčiny účelové	167
Článek III. — O štěstí a náhodě	168
Článek IV. — O osudu	169

Druhý díl metafysiky: Kosmologie či metafysika přírody.

Úvodem	171
------------------	-----

Oddíl první: O světě.

<i>Hlava první: O důvodu existence světa</i>	173
Článek I. — O vlastnostech hmotného světa	174
Článek II. — Zda existuje svět sám od sebe	174
<i>Oddíl druhý: O bytnosti hmotných věcí</i>	175
<i>Hlava první: O první látce a podstatném tvaru</i>	176
<i>Hlava druhá: O původu jednotlivení</i>	178
<i>Hlava třetí: O přírodních zákonech</i>	180

Třetí díl metafysiky: Psychologie či metafysika o duševnu.

Úvodem.

Oddíl první: Jsoucnost hmotné oživené.

<i>Hlava první:</i> Život jsoucna	182
<i>Hlava druhá:</i> Stupně života	184

Oddíl druhý: O duši lidské.

Hlava první: Jsoucnost a bytnost těla lidského a duše lidské.

Článek I. — Jsoucnost a bytnost těla lidského	188
Článek II. — Bytnost lidské duše	190

Hlava druhá: Spojení duše a těla.

Článek I. — Spojení osobní a spojení bytnostné	192
Článek II. — Duše je podstatným tvarem těla	193
Článek III. — Vzájemný poměr duše a těla	193
Článek IV. — Sídlo duše	194
Článek V. — Nesmrtelnost lidské duše	194

Hlava třetí: Činnost lidské duše.

Úvodem	196
Článek I. — Smyslové mohutnosti poznávací	197
Článek II. — Smyslová mohutnost žádostivá	197
Článek III. — Vášně	198
Článek IV. — Rozum a vůle	199
Článek V. — Poznání rozumové	199
Článek VI. — Vůle a její činnost	200
Článek VII. — Svoboda vůle	201
Článek VIII. — City a zběhlosti vůle	203

Čtvrtý díl metafysiky: Přirozená theologie či theodicea.

Úvodem 205

Oddíl první: Jsoucnost a bytnost boží.

<i>Hlava první:</i> Důkaz jsoucnosti boží	208
<i>Hlava druhá:</i> Bytnost boží	209
<i>Hlava třetí:</i> O vědění božím	211

Oddíl druhý: Bůh a svět.

Hlava první: Vznik světa.

Článek I. — Pojem stvoření	213
Článek II. — O podmětu tvůrčí moci	213
Článek III. — O cíli stvoření	214
Článek IV. — Bůh stvořil svět svobodně	215
Článek V. — Zda byl svět stvořen od Boha od věčnosti	216
<i>Hlava druhá:</i> Udržování vesmíru	216

	Stránka
<i>Hlava třetí: Ovlivňování činnosti vesmíru</i>	216
<i>Hlava čtvrtá: Prozřetelnost</i>	218
Oddíl třetí: Náboženství	219
PŘIROZENÁ MRAVOUKA ČI ETIKA	220
Oddíl první: Všeobecná mravní filosofie.	
<i>Hlava první: O posledním cíli člověka.</i>	
Článek I. — O sledování posledního cíle	221
Článek II. — O posledním cíli hmotném čili o objektivním blahu	222
Článek III. — O posledním cíli formálním čili o blaženosti formální	223
<i>Hlava druhá: O mravních činech jakožto činech dobrovol- ných.</i>	
Článek I. — O bytnosti dobrovolného	225
Článek II. — O vlivech působících na dobrovolnost	225
<i>Hlava třetí: O mravnosti.</i>	
Článek I. — O bytnosti mravnosti	226
Článek II. — Co je mravnosti specifické?	226
Článek III. — O mravní lhostejnosti	227
<i>Hlava čtvrtá: O pravidle mravnosti čili zákonu.</i>	
Článek I. — O zákonu všeobecně	227
Článek II. — O zákoně přirozeném a občanském	228
Článek III. — O sankci zákona	229
Článek IV. — O nejvyšším a nejbližším pravidle mrav- nosti	230
<i>Hlava pátá: O ctnostech a neřestech.</i>	
Článek I. — O ctnostech všeobecně	231
Článek II. — O ctnostech základních zvláště	233
Článek III. — O souvislosti ctností navzájem a s posled- ním cílem	234
Článek IV. — Vášně a habity tvoří dispozice k směřování za posledním cílem	235
<i>Hlava šestá: O stavu dosažení posledního cíle</i>	<i>236</i>
Oddíl druhý: O právu přirozeném.	
<i>Hlava první: O právu všeobecně</i>	<i>238</i>
<i>Hlava druhá: O právu soukromém.</i>	
Článek I. — Obecná úvaha	239
Článek II. — O právu soukromém na hmotné věci	240
Článek III. — O způsobech nabývání vlastnictví	241
Článek IV. — O smlouvách	241

	Stránka
<i>Hlava třetí: O právu veřejném.</i>	
Článek I. — O společnosti všeobecně	242
Článek II. — O společnosti rodinné	243
Článek III. — O společnosti občanské	244
Článek IV. — O cíli státu	246
Článek V. — O právu mezinárodním	247
Článek VI. — O válce	247
DĚJINY FILOSOFIE.	
Úvodem	248
<i>Část první: Popisné dějiny filosofie.</i>	
Oddíl první: Filosofické školy	250
<i>Hlava první: Přehled filosofických škol.</i>	
Článek I. — Školy orientální	251
Článek II. — Filosofické školy kosmologické	252
Článek III. — Filosofické školy anthropologické	254
Článek IV. — Školy theosofické	255
Článek V. — Školy křesťanské	255
Článek VI. — Školy byzantské	255
Článek VII. — Školy metafysicko-noetické	256
Článek VIII. — Pokusné školy filosofické	257
Článek IX. — Filosofické školy noetické	258
Článek X. — Poslední školy filosofické	260
Článek XI. — Filosofická torsa	261
<i>Hlava druhá: Filosofické školy a zákon vývoje.</i>	
Článek I. — Úvodní poznámky	262
Článek II. — Vznik vědy filosofické	264
Článek III. — Počátky filosofie nevědecké	266
Článek IV. — Vývoj vědecké a nevědecké filosofie	267
Oddíl druhý: Bádání filosofické.	
<i>Hlava první: Rozdělení bádání filosofického</i>	<i>268</i>
<i>Hlava druhá: Ovlivňování bádání filosofického</i>	<i>269</i>
Článek I. — Bádání filosofické a přírodovědecké	270
Článek II. — Ovlivňování náboženstvím	270
<i>Část druhá: Kritické dějiny filosofie.</i>	
Úvodem	273
Oddíl první: Problém poznání.	
Článek I. — Pramenem poznání je pouze předmět	
I. Empirismus	274
II. Herbartismus	277
Článek II. — Pramenem poznání je podmět poznávající.	
I. Cartesianismus	279

	Stránka
II. Kantův kriticismus	280
Článek III. — Hlavní názory o obsahu všeobecnin	284
I. Nominalismus	286
II. Realismus	287
III. Konceptualismus	288
IV. Ontologismus	289
Článek IV. — Theorie poznání	290

Oddíl druhý: Problémy ontologické.

I. Problémy poznání a jsoucna v dějinách filosofie	291
II. Filosofie jsoucna	293

Hlava první: Problém bytnosti.

Článek I. — Povahy bytnosti	297
Článek II. — Bytnost a jsoucnost	302

Hlava druhá: Kategorie.

Článek I. — Různé výpočty kategorií.

I. Školy peripatetické a scholastické	304
II. Starší školy a školy pokusné	305
Článek II. — Kategorie podstaty	306

Oddíl třetí: Problémy kosmologické a psychologické.

Hlava první: Počátky přírodní filosofie.

Článek I. — Základy materialismu	309
Článek II. — Základy spiritualismu	310
Článek III. — Aristotelův hylemorfismus	311

Hlava druhá: Vývoj přírodní filosofie.

Článek I. — Materialismus	311
Článek II. — Spiritualismus	312

Hlava třetí: Poznámky k uvedeným teoriím 313

Hlava čtvrtá: Pantheistický monismus.

Článek I. — Monismus eleatů a stoiků	316
Článek II. — Monismus neoplatoniků	317
Článek III. — Monismus Spinozův	318
Článek IV. — Kritika monismu	319

Oddíl čtvrtý: Problémy přirozené theologie.

Hlava první: Z dějin zákona příčinnosti.

Článek I. — David Hume (1711—1776)	320
Článek II. — Stuart Mill (1806—1873)	321
Článek III. — Nesprávnost obou názorů	322
Článek IV. — Důsledky popírání zákona příčinnosti	323

Hlava druhá: Důkazy jsoucnosti boží.

Článek I. — Předběžné poznámky	324
Článek II. — Přehled důkazů	326

	Stránka
Článek III. — Důkazy uvedené Tomášem Aquinským	327
Článek IV. — Podrobnější důkazy jsoucnosti boží.	
I. Důkaz příčinný	329
II. Důkaz z pohybu ve světě	331
III. Důkaz ze života na zemi. (Biologický.)	332
IV. Důkaz z řádu a účelnosti světa (teleologický)	333
V. Článek V. — Stvoření světa	333
<i>Hlava třetí: Náboženství.</i>	
Článek I. — Předběžné poznámky	334
Článek II. — Vědy náboženské	336
Článek III. — Jak mohlo vzniknout pohanství	339
Článek IV. — Modernismus a náboženství	346
Oddíl pátý: Problémy etické.	
<i>Hlava první: Norma mravnosti.</i>	
Článek I. — Utilitarismus	348
Článek II. — Norma mravnosti v přirozenosti lidské	349
<i>Hlava druhá: Pojem mravně dobrého a mravně zlého.</i>	
Článek I.	351
Článek II.	351
<i>Hlava třetí: Zákon přirozený a pozitivní.</i>	
Článek I. — Závaznost přirozeného mravního zákona	352
Článek II. — Mravnost a právo	353